

Tomt. Helt tomt - og med konsekvenser for uligheden mellem eleverne.

Foto: Stefan Katic

Corona forstærker uligheden på ungdomsuddannelserne

Af Tine Segel, ts@kulturoginformation.dk,
Marianne Bech Hansen, mr@stenhus-gym.dk

Gennem det sidste år med nedlukning af de fysiske biblioteker er det blevet tydeligt, hvilken vigtig rolle biblioteksfunktionen spiller for elever og studerende på landets uddannelser.

Noget som vi også internt i bibliotekerne er blevet mindet om er værd at fremhæve på baggrund af talrige henvendelser fra elever og studerende fra deres hjemmestudiepladser. I forhold til ungdomsuddannelserne har vi gennem årene på tværs af bibliotekssektoren drøftet de udfordringer, der opstår, når det ikke er et lovkrav, at en uddannelsesinstitution har en biblioteksfunktion og/eller en bibliotekar

tilknyttet. Det har en slagside for nogle grupper af unge, og vi opfordrer til, at bibliotekssektoren fortsat har et særligt fokus på denne gruppe.

I Danmark er det en grundlæggende værdi, at vores unge skal have lige muligheder i uddannelsessystemet – lige meget hvor de bor, eller om de kommer fra et bogligt stærkt eller svagt hjem. Virkeligheden er dog, at unge på ungdomsuddannelser oplever en stigende ulighed, der forstærkes af corona-epidemien. Uligheden skyldes meget forskellig adgang til materialer og vejledning i at finde dem og vurdere dem kildekritisk.

Kort sagt: det handler om adgangen til en bibliotekar og et bibliotek.

Store forskelle – som coronaen forstærker

Det er ikke et lovkrav, at en ungdomsuddannelse skal have et bibliotekarbetjent bibliotek, og besparelser i de senere år har ført til, at nogle ungdomsuddannelser fravælger licenser til relevante databaser og/eller fyrer uddannelsesbibliotekaren. Dermed kan elever på én ungdomsuddannelse have langt bedre forudsætninger for at finde relevant information – fysisk, såvel som digitalt – til deres opgaver, end elever på en tilsvarende ungdoms-

uddannelse i en anden by. Forskellen forstærkes af, at Danmark er lukket ned på grund af corona-epidemien, så heller ikke det lokale folkebibliotek har åbent som vanligt.

Af "National Analyse af bibliotekstilbud til ungdomsuddannelserne" fra 2019 fremgår, at der i årene 2015-2018 blev afskediget 43 uddannelsesbibliotekar på landsplan. Fra 177 i alt til 134 på kun fire år. Har det betydning for elevernes ulige adgang til kvalitetsmaterialer? Ja, i den grad!

Mere ensartet bibliotekstilbud

Vores bekymring for eleverne forstærkes af, at de nu er hjemsendt helt frem til den 28. februar, og med de seneste meldinger om aflyste eksamener og mere hjemmestudie, må det forventes, at hjemsendelsen vil var længere.

Hvis vi som vidensamfund ønsker at give vores unge de bedste forudsætninger for at gennemføre deres ungdomsuddannelse, skal vi sætte ord på værdien af adgangen til relevant information, bibliotekarisk vejledning i informationsøgning og formidling af tilgængelige informationsressourcer.

Og så skal vi ikke mindst have fokus på, at de unge udvikler stærke informationskompetencer til at begå sig i uddannelsessystemet, og vi skal kæmpe for et mere ensartet bibliotekstilbud på tværs af kommunegrænser og ungdomsuddannelser.

Det bør vi fortsat kæmpe for sammen i bibliotekssektoren på tværs af uddannelses-, folke- fag- og forskningsbiblioteker.

’ I årene 2015-2018 blev (der) afskediget 43 uddannelsesbibliotekarere på landsplan. Fra 177 i alt til 134 på kun fire år.

Marianne Bech Hansen er formand for GAEB (Gymnasiernes, Akademiernes og Erhvervsskolernes Biblioteksforening)

Tine Segel er formand for Forbundet Kultur og Information

Ny digital publikumsplatform hos Videnskabernes Selskab

Hvad enten du er på udkig efter forskellige blækspruttearter, puniske gudebilleder, optegnelser over Knud den Helliges møntsamling eller de astronomiske observationer af Venus' passage forbi solen i 1769 – eller bare et af tusindvis af andre emner – så er du kommet til det helt rette sted, når du går ind på publ.royalacademy.dk.

Lige siden etableringen af Videnskabernes Selskab i oplysningstidens Danmark har det været et fast punkt på dagsordenen at gøre videnskaben og dens landvindinger tilgængelige for alle. Ud fra helt samme grundtanke har vi nu valgt at lancere en platform med

fri adgang til samtlige videnskabelige publikationer udkommet på Selskabets forlag siden dets opstart i 1745.

Så uanset om du er forsker, studerende eller bare helt almindeligt interesseret i videnskabens historie, kan du via platformen publ.royalacademy.dk bladde dig igennem op mod hele 6.500 afhandlinger fordelt på lige godt 300.000 sider og med en pulje af emner med nærmest kalejdoskopisk spændvidde.

Publikationsplatformen har været undervejs i et godt stykke tid, for når der er tale om en historie, der er så snoet

og snirklet som videnskabens egen, så skylder man den også, at tilgængeliggørelsen af alle dens kapitler bliver gjort så god, fleksibel og brugervenlig som muligt. Derfor har et helt team af eksperter lagt mange timer i udviklingen af et skræddersyet produkt, hvor der bl.a. er sørget for billedscanninger af højeste kvalitet, søgefunktioner tilpasset den enkelte brugers behov og download-muligheder. Der har ikke mindst været fokus på at sikre en optimal OCR-genkendelse af teksterne, hvilket er lykkedes for en stor del af materialet, om end publikationerne med den største grad af videnskabelig patina (og gotiske bogstaver!) stadig lader noget tilbage at arbejde på til en fremtid, hvor de tekniske muligheder tillader det.

<https://www.royalacademy.dk/da/Aktuelt/Publikationsplatform>